

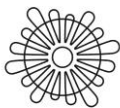
Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za kroatistiku				akad. god.	2025./2026.				
Naziv kolegija	Uvod u teoriju jezika				ECTS	4				
Naziv studija	Jednopedmetni/Dvopedmetni prijediplomski sveučilišni studij hrvatskoga jezika i književnosti									
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani			☐ poslijediplomski		
Godina studija	☒ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☐ 4.	☐ 5.		
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☐ III.	☐ IV.	☐ V.	☐ VI.
Status kolegija	☒ obvezni kolegij		☐ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			Nastavničke kompetencije		☒ DA ☐ NE
Opterećenje	2	P	2	S	-	V	Mrežne stranice kolegija		☒ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	dv. 241, čet. 10-12 P dv. 241. pet. 10-12 S				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			hrvatski		
Početak nastave	2. 10. 2025.				Završetak nastave			23. 1. 2026.		
Preduvjeti za upis	-									
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša									
E-mail	anperisa@unizd.hr				Konzultacije		Ut. 11-13 h Ili na e-poštu			
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša									
E-mail	anperisa@unizd.hr				Konzultacije					
Suradnici na kolegiju	-									
E-mail					Konzultacije					
Suradnici na kolegiju										
E-mail					Konzultacije					
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu		☐ terenska nastava	
	☐ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad		☐ ostalo	
Ishodi učenja kolegija	Nakon položenog ispita student će: - ovladati osnovnim znanjem i pojmovljem iz područja jezikoslovlja; - znati glavne svjetske i europske jezične porodice; - razumjeti problematiku i osnovne teorije o nastanku jezika; - znati osnovne činjenice iz povijesti jezikoslovlja; - Samostalno napisati seminarski rad prema osnovnim metodološkim pravilima									
Ishodi učenja na razini programa	• objasniti opću lingvistiku kao znanstvenu disciplinu • razlikovati jezične porodice i njihove predstavnike									
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave		☒ priprema za nastavu		☒ domaće zadaće		☐ kontinuirana evaluacija		☐ istraživanje	
	☐ praktični rad		☐ eksperimentalni rad		☐ izlaganje		☐ projekt		☒ seminar	
	☒ kolokvij(i)		☒ pismeni ispit		☒ usmeni ispit		☐ ostalo:			
Uvjeti pristupanja ispitu	- Redovito pohađanje nastave (minimalno 70% nazočnosti na predavanjima i seminarima da se ostvari pravo potpisa i pristupanja ispitu), izrada i (ili) izlaganje seminarskog rada. - Studenti jednopedmetnog studija su obvezni izraditi seminarski rad, koji bi trebao obuhvaćati 10-									

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	15 kartica teksta (Times New Roman 12, pored između redaka i odlomaka 1,5).		
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok	☒ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok
Termini ispitnih rokova	5. 2. 2026. u 10 sati 19. 2. 2026. u 10 sati		10. 9. u 9,30 sati 24. 9. u 9,30 sati
Opis kolegija	Na kolegiju se obrađuju osnove za svako bavljenje jezikom: Fenomen jezika. Funkcije (uloge) jezika. Povijesni i problemski pregled problematike jezika počevši od najstarijih tragova, preko antike, srednjega vijeka, 19. i osobito 20. stoljeća. Fenomen pisma. Jezična raznolikost i srodnost. Jezična karta svijeta i osobito Europe. Temeljno lingvističko pojmovlje.		
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	PREDAVANJA 1. Uvod u teoriju jezika. Određenje predmeta. Jezik, teorija, lingvistika. Polazne definicije temeljnih pojmova. Fonologija, morfologija, sintaksa, semantika. 2. Temeljne postavke o jeziku s raznih vidova. Funkcije jezika. Jezična raznolikost svijeta 3. Prvi opisi jezika drevnih civilizacija. Pisma i jezici svijeta. Jezične skupine s posebnim osvrtom na balto-slavensku skupinu. 4. Pismo. Razvoj pisma. 5. Promišljanja o podrijetlu jezika, glotogonijske teorije u odnosu na tumačenja antičkih filozofa. Velike lingvističke tradicije: indijska, kineska, hebrejska, arapska, antička. 6. Promišljanja o jeziku do XIX. st. Razmišljanja o jeziku u staroj Grčkoj i Rimu. Afirmacija i prvi opisi nacionalnih jezika u razdoblju humanizma i renesanse. Logička koncepcija jezika i univerzalna gramatika iz razdoblja prosvjetiteljstva. 7. Proučavanje jezika u XIX. st. Prvi opisi sanskrtu u Europi koji su prethodili utemeljenju poredbene gramatike. Usporedba jezika kao predmeta kojim jezikoslovlje stječe autonomnost. Filozofija jezika W. von Humboldta i njezin utjecaj na razvoj (suvremene) lingvistike. 8. Mladogramatičari. Strukturalizam u lingvistici potkraj XIX. st i u prvim desetljećima XX. st. Pojam struktura u jezikoslovlju. F. de Saussure. Jezični znak. Modeli jezičnog znaka. 9. Temeljne značajke lingvistike u XX. st. (<i>Nestrukturna</i> i strukturalna lingvistika). Ženevska škola. Praški lingvistički krug. Transformacijsko-generativni pristup N. Chomskog. Europski strukturalizam – američka lingvistika 10. Genetsko-tipološka lingvistika 11. Interdisciplinarnost lingvistike. Sociolingvistika. Psiholingvistika. Antropološka lingvistika. 12. Fonologija, morfologija, sintaksa, semantika. 13. Jezik i mišljenje. Pogled na svijet. Humboldt. Sapir-Whorf. 14. Višejezičnost i izumiranje jezika 15. Univerzalni i umjetni jezici SEMINARI 1. Uvod u kolegij. Teorija jezika. Područje i predmet. Podjela seminarskih tema. Upoznavanje studenata s obvezama u okviru kolegija. 2. Jezična raznolikost i srodnost. Genealoška i tipološka klasifikacija. 3. Jezici svijeta (Euroazija, Afrika, Australija, Amerike) 4. Jezici u Europi. 5. Rimski gramatičari 6. Prva zanimanja za sanskrt; Prosvjetiteljsko razdoblje 7. Suvremena lingvistika i njezine discipline. Temeljni pojmovi i nazivi. 8. Fonetika i fonologija. Grane fonetike. Glasovi i njihova podjela prema akustičkim i artikulacijskim svojstvima. Slog. Sinkronijska i dijakronijska fonologija. Fonem i alofon. Distinktivna obilježja. Morfo(fo)nologija. Grafem. Ortoepija. Ortografija. Transkripcija. Transliteracija. 9. Morfologija. Morfem, morf, alomorf. Vrste morfema. Leksičko i gramatičko značenje. Tvorba riječi. Gramatičke kategorije. Vrste riječi. 10. Sintaksa. Sintagma. Rečenica. Tekst/diskurs. Tipovi gramatičkih odnosa: sročnost, upravljanje, pridruživanje. Razdioba rečenica. Gramatička, obavijesna i sadržajno-semantička struktura rečenice. Semantika. Razvojni pravci semantike. Značenjski odnosi		

	u semantičkom polju (sinonimija, homonimija, antonimija, polisemija). Denotacija i konotacija 11. Semantika. Temeljni pojmovi i nazivi 12. Verbalna i neverbalna komunikacija. Neverbalni kod 13. Interdisciplinarnost lingvistike. Pragmalingvistika. Sociolingvistika. Tekstna lingvistika 14. Pismo. 15. Nestajanje jezika. Očuvanje i uskrnuće jezika.										
Obvezna literatura	1. Glovacki – Bernardi i dr., <i>Uvod u lingvistiku</i> , Školska knjiga, Zagreb 2007. 2. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i> , 9. Izd., Beograd, 2001. 3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb 1994. 4. Trask, R. L., <i>Temeljni lingvistički pojmovi</i> , Školska knjiga, Zagreb 2005.										
Dodatna literatura	- <i>Atlas jezika</i> , Varaždin 2004. - U. Eco, <i>U potrazi za savršenim jezikom</i> , Zagreb, 2004. - Hagège, C., <i>Zaustaviti izumiranje jezika</i> , Disput, Zagreb 2008. - W. v. Humboldt, <i>O raznolikosti gradbe ljudskih jezika...</i> , Zagreb 2010. - R. Matasović, <i>Jezična raznolikost svijeta: podrijetlo, razvitak, izgledi</i> . Algoritam, Zagreb 2005. - R. Matasović, <i>Uvod u poredbenu lingvistiku</i> , Matica hrvatska, Zagreb 2001. - R. Matasović, <i>Lingvistička povijest Europe</i> , Matica hrvatska, Zagreb 2016. - De Saussure, Ferdinand, <i>Tečaj opće lingvistike</i>										
Mrežni izvori	https://www.ethnologue.com/insights/ethnologue200/										
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit										
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☒ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit							
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☒ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici					
Način formiranja završne ocjene (%)	npr. 50% kolokvij, 50% završni ispit										
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	/postotak/	% nedovoljan (1)									
	50	% dovoljan (2)									
	63	% dobar (3)									
	75	% vrlo dobar (4)									
	90	% izvrstan (5)									
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo										
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“. Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <i>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</i>.										

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi. <i>/izbrisati po potrebi/</i>
--	--